

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Ing. et BcA. Radky Joskové na téma
Mýtus v antickém dramatu a jeho symbolické přesahy

Právě ony přesahy, které jsou v názvu zmíněny, oceňuji. Povyšují autorčin produkt nad rámec běžného průměru. Autorka se v něm zaměřuje na drama, mýtus, pohádku, sen a na tomto půdorysu představového světa hledá průniky mezi psychoterapií a uměním. Přestože má bakalářská práce mnohé nedostatky, z nichž některé v posudku zmíním, lze z ní usuzovat, že je autorka schopna překročit tradiční západoevropské ikonoklastické myšlení a obhajovat imaginaci jako východisko lidského poznání o člověku (Borecký, 2005) nejen na úrovni svého tacitního vědění. Například se zcela zasvěceně vypořádává s kritikou Freudova Totemu a tabu (s. 30) jak ze strany antropologů či etnologů, tak i části současných psychoanalytiků. Ve svých argumentech využívá nejen myšlenek strukturalisty Levi-Strausse, ale i znalostí získaných ve studiu.

Na práci je vidět, že byla šita horkou jehlou. Projevuje se to jak v obsahu (například mýtu a rituálu se v kapitole druhé mohla autorka věnovat daleko zevrubněji), tak ve formě - v překlepech, v nedostatech gramatických a stylistických (některé věty jsou konstruovány tak, že nedávají smysl - za všechny tyto případy viz s. 18, poslední odstavec). Text působí poněkud nahozeně a někdy to může vést až k nepochopení. Například autorka si zcela jistě nemyslí, že jako dospělí se ocitáme na pozicích dítěte a tím pádem realizujeme neškodné formy návratu (s. 35). Jistě ve chvatu opomněla skutečnost, že bezkonfliktní reminiscence se odehrávají pouze v prostoru iluzivního artefaktu, třeba i snově halucinatorního, a nikoli v iluzích, kterým podléhá realita životní. Vždyť vina, které autorka vyhrazuje 10. kapitole, může být hybnou silou stejně tak kreativních výtvorů člověka jako jeho tragických životních osudů.

V poslední kapitole věnované fenoménu viny postrádám explicitní zmínku o jejím hlavním zdroji.

Na druhé straně oceňuji, že autorka sesbírané podklady neklade schematicky vedle sebe, ale snaží se nad nimi uvažovat a vytvářet si vztahy mezi nimi. Jako příklad uvádím upozornění na souvislost mezi Jungovým archetypem a Freudovým zaměřením na mýtus (s. 19), z něhož povstává klasické psychoanalytické pojetí symbolismu. A nejen to - vždyť autorkou zmíněný Freudův komentář ke vztahu chóru a hrdiny v antické tragédii (s. 25) vysvětluje zdánlivě iracionální fakt, proč společnost tak odsuzuje a zároveň ke své existenci vyžaduje přítomnost člověka trpícího. Co by si bez něj počala? Těmito úvahami se snažím podložit svůj názor, že autorka svým „obrazem“ (BP) vytváří iluzivní prostor pro možné a myslitelné děje. Téma bakalářské práce by proto zasluhovalo další zpracování či dopracování, snad na půdorysu diplomním. Na druhou stranu - zasvěceného čtenáře ono nepojmenované inspiruje k zamyšlení nad mnohými otázkami. Autorčin text mi v tomto ohledu evokuje Freudovy spisy či starozákonní příběhy, ke kterým je nutno se několikrát vracet, aby je člověk pochopil, případně aby v nich opět něco nového objevil.

Autorka v průběhu výstavby bakalářské práce dochází k poznání, že její předpoklad o tom, že drama je ekvivalent zjevného snu a tímto způsobem že s ním lze zacházet, neplatí. Uvědomuje si, že Sofoklovo drama je druhotným, v tomto případě uměleckým, zpracováním mytického námětu. Škoda, že nezbyl čas na to, aby se autorka mohla daleko více věnovat uměleckým prostředkům, které Sofokles v zájmu svých záměrů volil. Alespoň vytvořila prostor k úvahám o přesazích symbolických momentů v mýtu do životní problematiky dnešního člověka (s. 52), což považuji u BP obhajované na půdě Ateliéru za rovněž důležité.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **v e l m i d o b ř e**.

Otázky k obhajobě, jejíž stručné zodpovězení pokládám za důležité i pro uzavření její sebezkušenosti v rámci studia:

1. Jaká může být souvislost mezi personami Ateliéru a chórem v dramatu?
2. Existuje-li v Sofoklově dramatu jakási „symbiotická“ vazba mezi chórem a hrdinou v roli univerzálního viníka, pak co neuvědomovaného může být za snahou autorky zůstat v kontaktu s ateliérem?
3. Protože antická, resp. životní tragédie drammatizuje mýtus, potažmo univerzální problematiku našeho dětství, přivítal bych, kdyby se autorka při obhajobě své bakalářské práce zamyslela nad otázkou, co bylo zvláště z tohoto (jejího) pohledu dříve: jestli slepice či vejce? Jde mi o zamyšlení se nad otázkou, zdali, případně proč, hraje v jejím životě větší roli drama anebo mýtus.

V Českých Budějovicích dne 28.1.2014

PaedDr. Milan Kyzour
vedoucí bakalářské práce

